

КРАЄЗНАВСТВО

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Заснований у квітні 1927 року Українським комітетом краєзнавства
Репресований у 1930 році

Відроджений 1993 року з ініціативи Національної спілки краєзнавців України

1-2 (114-115)'2021

10.15407/kraieznavstvo2021.01-02

Головний редактор
Олександр Реєнт

Редакційна колегія:
Олег Бажан
(перший заступник
головного редактора)

Лариса Синявська
(заступник
головного редактора)

Дмитрій Ніколайчук
(відповідальний секретар)

Богдан Андрусишин
Геннадій Бондаренко
Володимир Великочий
Людмила Вовчук
Сергій Гальчак

Олександр Гончаров
Олександр Гуржій
Володимир Дмитрук
Олександр Добржанський

Олександр Завальнюк
Матеуш Каміонка
Ігор Коляда
Андрій Королько
Михайло Косило

Віктор Коцур
Олександр Лисенко
Руслана Маньковська
Наталія Мех

Володимир Милько
Ірина Петренко
Олег Рафальський
Олександр Рубльов
Григорій Савченко

Ганна Скрипник
Валерій Смолій
Юрій Стецик
Сергій Шумило

Засновники:
Національна спілка
краєзнавців України
Інститут історії України
НАН України

ISSN 2222-5250

ЗМІСТ

Історія України у світлі регіональних досліджень

Ярослава Верменич (м. Київ). Територіально-структурні процеси в Україні у контексті теорій регіоналізму 6

Тарас Вінцовський (м. Одеса). Єврейські громади Таврійської губернії в революції 1917 року: суспільно-політичні аспекти діяльності (за матеріалами сімферопольської газети «Южные ведомости») . . . 17

Краєзнавство в особах

Любомира Федунішин (м. Буритин). Іван Кревецький в історико-культурному житті Львова 30

Ірина Петренко (м. Полтава). Фундаментальне енциклопедичне видання «Історія міст і сіл УРСР. Полтавська область» і участь у ньому історикіні Віри Жук (1928-2008) 40

Олександр Реєнт (м. Київ), Лев Баженов (м. Кам'янець-Подільський). Історико-краєзнавчий світ професора Олександра Михайловича Завальнюка (до 70-річчя від дня народження) 49

Регіональні аспекти історичної демографії

Марія Пелих (м. Полтава). «От старости дряхл»: літні люди серед сільського населення Гетьманщини в другій половині XVIII століття (історико-демографічний аналіз) 58

Медичне краєзнавство: суть та науково-дослідницький потенціал

Ганна Демочко (м. Харків). Сучасний стан методології та історіографії медичних персоналій: харківський вимір 66

Джерела та біографічні студії

Олександр Реєнт, Олександр Сердюк (м. Київ). Чорносотенний рух у Російській імперії на початку XX ст. та у часи Першої світової війни і Україна 82

Олег Бажан (м. Київ), Вадим Золотарьов (м. Харків). «... Я виконував саму чорну роботу в ЧК» (Соломон Соломонович Брук) 91

Національна спілка краєзнавців України: панорама сучасного життя

- Олександр Гончаров (м. Київ).* «Треті киевознавчі читання: історія та етнокультура» 114
- Засідання круглого столу, присвяченого 460-й річниці створення «Пересопницького Євангелія» (Переяслав, 5 лютого 2021 р.) 118
- Володимир Милько (м. Київ).* Робота Президії Національної спілки краєзнавців України в умовах карантину (осінь 2020 – весна 2021) .. 120
- Галина Кязимова (м. Одеса).* VIII міжнародна наукова конференція «Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри» (м. Одеса, 4, 14 червня 2021 р.) 126

Огляди

- Леся Іванченко (м. Київ), Ірина Зіборова (м. Київ).* Історики проти фейків 132
- Валентин Лазуренко (м. Черкаси).* Усипальниця Гетьмана України Богдана Хмельницького в Суботові має свою написану історію 144
- Валерій Островський (м. Івано-Франківськ).* Петро Шелест. Час для наукового осмислення 147

In memoriam

- Пішов з життя літописець рідного краю (Віталій Миколайович Григор'єв) 152
- Був завжди на варті народних святинь (Анатолій Андрійович Ситник) 155

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту
історії України НАН
України (протокол № 6
від 27 червня 2021 р.)

Журнал зареєстровано
Міністерством юстиції
України (Свідоцтво про
державну реєстрацію
друкованого засобу масової
інформації – серія
КВ № 10373
від 08.09.2005 р.)

Журнал включено до бази
даних Google Scholar, Slavic
Humanities Index, Україн-
ніка наукова.

Усі права застережені.
Передрук дозволено тіль-
ки за згодою редколегії.

Адреса редакції:
01001, м. Київ-1,
вул. М. Грушевського, 4,
кім. 212
тел.: 278-02-38, 279-13-88

E-mail:
bazhanclio@ukr.net
Електронна версія:
www.history.org.ua
www.nbuv.gov.ua
www.nsku.org.ua
www.kraieznavstvo.history.org/ua/en

© Національна спілка
краєзнавців України, 2021
© Інститут історії України
НАН України, 2021

C O N T E N T S

Ukrainian Landmark Studies: traditions, experience, perspectives

- Yaroslava Vermenych (Kyiv)*. Territorial and structural processes in Ukraine in the context of theories of regionalism 6
- Taras Vintskovs'kyi (Odesa)*. Jewish communities of the Tavriya province in the revolution of 1917: social and political aspects of activity (according to the materials of the Simferopol newspaper "Yuzhnye Vedomosti") 17

Local Lore Studies in Persons

- Liubomyra Fedynyshyn (Burshtyn)*. Ivan Krevetskyi in the historical and cultural life of Lviv 30
- Iryna Petrenko (Poltava)*. Fundamental encyclopaedic publication "History of cities and villages of the USSR. Poltava Region" and historian ViraZhuk (1928-2008) 40
- Oleksandr Reient (Kyiv), Lev Bazhenov (Kamianets-Podilskyi)*. Historical and local lore world of professor Oleksandr Mykhailovych Zavalniuk (dedicated to the 70th anniversary of his birth) 49

Regional aspects of historic demography

- Mariia Pelykh (Poltava)*. Elderly people among the rural population of the Hetmanate in the second half of the XVIIIth century (historical and demographic analysis) 58

Medical Local Lore Studies: its essence and scientific and research potential

- Hanna Demochko (Kharkiv)*. Current state of medical personalia methodology and historiography: Kharkiv Dimension 66

Sources and Biographic Studios

- Oleksandr Reient, Alexander Serdyuk (Kyiv)*. The black hundred movement in the Russian empire in the early twentieth century and during the First World war and Ukraine 82
- Oleh Bazhan (Kyiv), Vadym Zolotaryov (Kharkiv)*. "... I did the dirtiest work in the CHEKA" (Solomon Solomonovych Bruk) 91

National Union of Local Lore Researchers of Ukraine: Panorama of Modern Life

- Oleksandr Honcharov (Kyiv)*. "The Third Kyiv studies readings: history and ethno-culture" 114
- Round-table discussion devoted to the 460th anniversary of creating the "Peresopnytsia Gospel" (Pereyaslav, 5 February, 2021) 118

На першій сторінці
обкладинки фото м. Одеси
початку XX ст. Джерело:
Старая Одесса в фото //
facebook.com/groups/

Volodymyr Mylko (Kyiv). Work of the Presidium of the National Union of Local Lore Researchers of Ukraine in quarantine conditions (autumn 2020 - spring 2021) 120

Halyna Kiazymova (Odesa). VIII International Scientific Conference "South of Ukraine: Ethno historical, Linguistic, Cultural and Religious Dimensions" (Odesa, 14, June, 2021) 126

Reviews

Lesia Ivanchenko (Kyiv), Iryna Ziborova (Kyiv). Historians against fakes 132

Valentyn Lazurenko (Cherkasy). The Hetman of Ukraine Bohdan Khmelnytsky's tomb in Subotov has its own written history 144

Valeriy Ostrovskiy (Ivano-Frankivsk). Petro Shelest. The time for scientific reconsideration 147

In memoriam

The chronicler of the native land (Vitaliy Mykolaiovych Hryhoriev) died 152

He was always on guard of national shrines (Anatoliy Andriyovych Sytnyk) 155

